

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Mégyszög centiméterenként 3 fillér.

(parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek)

Nyilvántartás megállapodás szerint.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Péntek, július 15.

Az udvartartás kérdése.

Kolozsvár, július 15.

Mint már annyiszor elmondták, de még mindig hiába mondják és hiába emlegetik — pedig igazság — Bismarcknak az a kijelentése, hogy az osztrák és magyar monarchiának a súlypontja Budapesten van — ezt Bécsben az udvar és a kamarilla nem akarja tudni, nem tudja belátni és ott még mindig tartja magát az a nézet bizonyos körökben, hogy Magyarország csak aféle gyarmat, amelyre csak rá kell parancsolni, amelylyel krudélisan kell és lehet bánni, amelyet lehet és kell szipolyozni minden olyan közös költséggel, amik Ausztria javára szolgálnak.

Faciám Hungariam deinte pan-peram... Ami pénz van itt, amit közadobban összeadnak a nemzet, azt bécsi nézet szerint el kell innen szedni, nehogy valahogy ebben az országban a nép között még jólét is támadhasson. Az adó tulsok, a termés csekély, a kivándorlás nagy, a licitáló dob perog, valóban szereztesen gondolat, hogy ilyen körülmények között az udvartartás költségeit milliókkal kívánják emelni.

Előbb az óriási hadügyi kiadások jöttek, amik minden ellenszolgáltatás nélkül meritik ki a nemzet anyagi erejét. Azután következnek a milliók megszavazása az udvartartás számára.

Hol van ez az udvartartás? Ki tud róla, ki látta? Az országgyűlés képviselőházában sok panasz hangzik el emiatt és még fog elhangzani, mert hiszen nyilvánvaló tény, hogy magyar udvartartás nincsen. A budai királyi várpalota üresen állott hosszú időn által s bár most egy részét lakja is az uralkodóháznak egy, az országban föltétlenül rokonszenvesen ismert tagja, ezt udvartartásnak nevezni nem lehet.

Nemhogy itt volna az országban királyi udvar, hanem még az osztrák császári udvarban sem lehet megtalálni csak egy részénél is a magyar jelleget. Mindig a magyar testőrséget hozzák föl, hogy ime az is magyar. Dehogy az. Szolgálati nyelve német, tagjai közt van elég, aki magyarul nem is tud és a szolgálatot Bécsben és a bécsi

udvarnak teljesíti. S ezenfelül hol van és mi van a bécsi udvarban magyar? Nem tréfa, hogy aki magyar ember ott alkalmazva van, azt is annak köszönheti, mert véletlenül a neve idegen hangzású.

Az udvar költségei voltaképpen többek, mint a mennyi számszerűleg kimutatta van. A bécsi udvar sok katonát alkalmaz és használ a maga céljaira, egész sor tábornok van az udvarnál nem katonai alkalmazásban; azonban azért a fizetésüket a katonai kincstárból kapják.

Ilyen körülmények között különös indoklás az, amely azt mondja, hogy azért kellene a millió, mert magyar darabot testőrséget is állítanak föl a budai várpalotában. Ezt az érvet is a hájánál fogva ráncigálták elő, hogy éppen mondhasanak mégis valamit. Hiszen ha ötven lenne az a darabot, — pedig annyi nem lesz, — s ha ezer forintba kerülne évente egy, pedig annyiba nem kerül, akkor is csak ötvenezer forintból lehetne szó. Más beszélnék itt is, mint a közismert Bodóné, mikor a bor árát kéri. És nem hagynak nyugtot az országnak, lehetetlen követelésekkel izgatják, keserítik. És mindig azon Ausztria hasznára, amelynek szétmálló, töredező kerekeit balga észszel talán így vélik összedróttozhatni. Kétséges, hogy ez sikerüljön fog nekik. A bomlásnak olyan tünetei vannak a tulsó monarchiában, amely csak hamisan informáltakat nem ejt gondolkodóba. Ott is állandó a panasz és az elégedetlenség, az elkeseredés. Valóban istenverte és bolond politika az, amely ilyen helyzetben ezt a nemzetet is elkeseríti, amely ma kétségtelenül súlypontja a monarchia fönnállásának.

ORSZÁGGYÜLÉS

A képviselőház ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, július 14.

Csöndesen, kevés érdeklődéssel kezdődött meg a mai ülés. Polónyi Géza föltámasztott beszédét tegnap, de el sem jött délig az ülésre. A karzatok zsúfoltság vannak, — de nem törődnék nevezetes dolog.

A folyosón erősen tartja magát a hír, hogy szombatig vége van a civilista vitájának.

nak. Az ellenzék szerint nincs a mostani szövegszerűségnek semmi értelme. És flotta-demonstrációt elég volt az is, a mi eddig történt.

Az ülést Perczel Dezső elnök nyitotta meg. Gabányi Miklós és Lengyel Zoltán 8 heti szabadságot kaptak. Napirend előtt Olay Lajos interpellált Réveit Dezső kereskedő ügyéről, a ki állította meg nem engedett módon letartóztatták a székelykaszárnyában. Tisza István kijelentette, hogy az igazság felderítésére mindent megtesz.

Ezután az elnök felszólítja Kutik Bélát, hogy tegyen eleget a mentelmi bizottság ítéletének, a mely szerint a Ház ténnyeljes megkövetelésére kötelezték azért a közbeiktatásért, mikor a miniszterelnöknek és a jobboldalnak azt kiáltotta:

— Nem ég le a főujjuktól a bőr.

Kutik Béla: A miniszterelnök azon nyilatkozata alapján, hogy nem ismer paktumot, már pedig a házszabályokat a pártok paktum alapján hozták létre — nem volna köteles itt nyilatkozatot tenni. Azt a közbeszólást azért tette, mert nemzeti érdekből megérte érezte magát s azt ma is fenntartja, de a Ház iránt való tiszteletértebből a közbeszólást sajnálja s ezért bocsánatot kér. (Zaj.)

Előzők: Bár a megkövetelést se megokolni, se a sértő kifejezést fenntartani nem szabad, a megkövetelés megtörtént s ezzel a ház megelégszik. Ezután áttértek

a civilista tárgyalásának folytatására.

Sebess Dénes arról beszél, hogy az udvar sokat tehetne az ország gazdasági föllendítése érdekében is. A román király 25 évvel ezelőtt egy kis román faluba, Săina Jaba ment nyaralni s mivel a király évről-évre oda járt és nyáron csak ott lehetett az udvarral értekezni, a kis faluból világ-fürdő lett, gyönyörű palatásorokkal, a gazdag románok, a kik azelőtt az erdélyi fürdőket előzözték, most mind Szina Jaba járnak. Beszédjében rámutat Ausztria vagyoni forrásaira, melyet össze se lehet hasonlítani a miénkkel s mégis egyformán rojják a terhet mi ránt Ausztriával együtt. A civilista emelése is a gazdasági életünkre fog nehezedni. Támadja a 67-es ki-egyeztést, amelyet vén kisasszonyokhoz hasonlít.

Gabányi Miklós: De guazustalan!

(Derűtlenség.) Sebess Dénes: A civilista emelést abszolút korbeli olyan adónak tartja, mit a nemzetre sérelmesnek tart s ezért azt nem is szavazza meg. (Zajos helyeslés és szélső-baloldal.)

Vertán Endre: A civilistát eddig mindig sok nélkül szavazták meg s ez az első eset, hogy most szóvá teszik a függetlenségi párt állást foglalni. Mikor a javaslatot ellenzik, nem a király személyét támadják, mert azt oly magasan látják, hogy tartózkodnak minden vitába belevonni. Az a törekvésük, hogy a nemzet és király között szeretetet és kapcsolatot neveljék s a két-öl összhangzásba, egy érzésbe olvasszák. De azt látják, hogy a szeretetet le akarják rombolni, a nemzetre folyton terhetek ró-nak, a milyen most a civilista emelése is. A Kolonics-féle rendszert akarják feljutani,

elszegényíteni az országot, hogy annál könnyebben le lehessen igazni. Nekünk a gazdasági megerősödést kell sürgetnünk, az lesz az egyetlen védőkarunk, minél fogva ő is követel az önálló vámtérletet. A javaslatot nem fogadjuk el.

Papp Zoltán: Mikor a kérdéshez hozzá szól, nem akar azzal foglalkozni, hogy mennyi haszonnal járna társadalmi fejlődésünkre az önálló magyar udvartartás, mert azt ezekről a padokról szükségtelen bizonyítani. Fájdalommal látja, hogy a dinasztia idegen fölönk s nem is akar közeledni felénk. Meg-lehet, hogy ilyen körülmények között, a mikor a fölödalon nem is elmódják — az országban futó tüzként fog elterjedni Kos-suth Lajos inkompatibilitási elmélete. A magyar állam szuverenitása érdekében sür-gelt a magyar udvartartást, mert nem érti, hogy követelhetnek valami olyan részére milliókat, a mi nincs, mert magyar udvartartás nincs. Keresi, mi az oka annak, hogy nem érvényesül állami szuverenitásunk? Szerinte ennek az az oka, hogy a magyar kormányfőnek képeskedők, meghunyászkodók, gerinctelenek s a többség mindig mindenre kapható. Pedig hát ez országban csak egy politikának van létjogosultsága: Az erősen nemzeti politikának. Nem szabad, hogy — mint eddig mindig — a törvényeket csakis az uralkodó javára magyarazzák és soha sem a nemzet javára. Kívánja a paritást minden vonalon.

Papp Elek: A javaslat ellen szól és beszéde közben a király személyéről is szól, a miért az elnök rendreutasította.

Nagy felháborodás támadt erre az ellenzék köréből.

Papp Elek: Ajánlja, hogy feliratot küldjenek ő felségének, kérve, hogy ez esztendő felét töltsék nálunk.

Ezután az ülést az elnök berekesztette.

Választási szellő.

Irt: Hentallér Lajos orsz. gyűl. képviselő.

Budapest, július 14.

Mind hangosabban és hangosabban rebesgetik országsszerte, hogy ősszel meg-lesznek az általános képviselőválasztások. Lapunk nemcsak a tegnapi számban, de napok előtt adott már erről hírt. Mert a jelek erre mutatnak. Oka az, hogy a sok különböző elemből összeeszkábált szabadelpv-párt megbizhatatlannak bizonyul. A véderő-javaslat és a gazdasági kérdések keresztül-hajtására a szabadelpv-párt nem alkalmas. Ezen nincs okunk csodálkozn! Hisz a legkritikusabb pillanatban cserben hagyta Szől Kálmánt; künn a farkas, benn a bárány-féle játékok üzt! Héderőváryval és feztess meg!-et kiáltott a mostani miniszterelnök, amidőn első ízben, mint de-zignált kormányelnök Bécsből hazajött.

A jelek tehát arra mutatnak, hogy választás lesz ősszel. Erre vall az is, hogy egy csomó, ugynevezett »kaszinópárti« képviselő egyszerre tüntetőleg kért és kapott szabadságot.

Parisienne» ama munkatársát, aki egy szel-mes és képekkel illusztrált croquisban próbálta megmutatni, hogy mi lett Sand George hőséből és hősiből száz évnek utána.

Hanem egy más szempontból csigázta föl az emberek érdeklődését ez a centenarium. Vagy mondjuk inkább, kíváncsiságot. Nem annyira az irón érdekli őket ma, hanem a szerelmes asszony. Mert amaz el-évválhat, emez örök téma marad. Külön-sen, ha egy kicsit a botrány mellékre is járul hozzá, mint ebben az esetben. Az új-donság éhes bourgeoisok a Sand George nevélt elválaszthatatlannal összekötötték a Musset Alfrédval s különösen mikor azok a híres levelek megjelentek, sietett ki-ki, legalább a szerint, hogy melyik újságból merítette információit, állást foglalni egyik vagy másik föl mellett. Ilyen párbeszédet lehetett akkor az utcán hallani:

— Csak leltess de Elle à Lui, de Lui à Elle sont exquis.

— Impossible de se cocufier avec plus de style...

És így megszövezték egy új fogalom-nak új terminusa, mely más nyelvre me-rőben lefordíthatatlan.

Akadnak Mussetnek elszánt és komoly partisanjai is, akik július 6-ikán összegyűl-tek valahol a Saint-James körletben, a bast határon s ott Musset tiszteletére és Neullyben emelendő szobra javára, ünne-pélyt rendeztek; Roch k. a. Comédie tagja, elszavalt Luciet, este Segond-Weberné el-szavalt az Októberi éjt, Rabuteau k. a. meg Saint Georges de Bonhélieinek me-glehetős hosszú és dagályos ódját, melyben tán egyetlen felöltő hely az, ahol Musset sétatöbát királyi jogarral hasonlítja össze — és fiatal munkásiányok énekelték a kórust az ismert chanssonhoz:

Erre vall, hogy a Bánffy-párt már vasárnap megtartja itt a fővárosban alakuló gyűlését, intőző, végrehajtó és intőző bizott-ságát. A Bánffy-párt elnöke br. Wesselenyi Miklós lesz; alelnökei gróf Degenfeld József, Tisza István nagybátyja és Ováry Ferenc képviselő.

A jelek azt mutatják, választás lesz ősszel, legalább abból a veszekedésből, ab-ból az unos-untig tartó konkolynthintésből, melyre a függetlenségi pártokat a »titkos kezek« ösztökélik, ezt lehet következtetni. Mert kinek használ az, ha a vidéki pártok és a központi függetlenségi párt közt minéj jobban kiélesednek az ellentétek?

Politikai ellenfeleinknek!

Kik azok, akik a politikai dögöltt marhá a párt közé dobják? Semmiesetre sem jóbarátai, annál kevésbé hívei a füg-gelenségi eszmének.

Az a kérdés már most, hogy ha csakugyan igazak az előjelek és tényleg választás lesz ősszel; helyes-e, még jobban elmergesíteni ezt a testvérharcot?

Nem csak nem helyes, de óriási baj-nak is tartom. Baj azért, mert minden ellenzéki párt mozog, készülődik, szervez-kedik a közelgő választásokra. Híveket to-borz ahol lehet, a nagy, hatalmas szabad-elvpárt pedig a jelöltek előre megállapi-tott listájával és hivatalos apparátusával megy neki a közdelemnek. Csak mi, füg-gelenségi párt vagyunk oly szervezettelenek és késztütelnek, ahogy a muszákat találta a japánok hadüzenete. No de meg is lát-szik az eredmény!

Tudtommal az egyetlen Somogy megye az, mely szervezkedik. A képviselők és a megyei függetlenségi vezérfrakció egyöntetű megállapodása folytán jőre augusztus 15-én tartja meg a somogy megyei függetlenségi párt szervezkedő gyűlését Kaposvárott.

Készakarva használtam az »egyön-tetű« kifejezést. Azért, mert vidéki párt-híveinket ellenfeleink országsszerte a köz-pont ellen ingerlik és izgatják.

Nem vagyok sem megbizva, sem hi-valva arra, hogy a központi pártvezetőség utolsó évi ténykedését védelmezem. Le-het, hogy történetek egyes hibák, amint nincs ember hiba nélkül. De egyesek hi-bája, tévedése még nem ok arra, hogy va-laki elvének, nézetének hátat fordítson.

A helyzet szánálására az országos függetlenségi gyűlés eszméjét vetették fel. Jó! Am tarsanak országos gyűlést. Tarta-nak mielőbb, még kellő időben. Tarták ezt meg a központi párt közreműködése nélkül; és tartásuk meg úgy, hogy idegen, ellenséges elemek által ne legyenek befo-lyásolva.

De hangsúlyozom, tarsanak országos

TÁRCA.

Sand George.

II.

Hagyjuk egyelőre a jó franciáknak az 6 Sandjokát, fehér márvány arcával, mely a júliusi nap égi fényében olyan vakítóan ri ki a Luxembourg park régebbi szobrai közül. Nem a Clésinger Elapikus műszája ez, melyet Girardin Emil a Comédie Fran-çaise-nek ajánl föl s mely még a Louvre egyik szögletében élvez vendéglőgöt, nem, ez Sand George egyik hősnője, a ki Sand asszonyban öltött testet, az ifjú és ébrendő, mélabus és szenvedélyes Sand George visz-szaidezése, még a Valentine vagy a Jacques korszakából, egy Indiana vagy Lélia fehér jelensége, mely tán sokáig e-bűrőlheti a fiatal szíveket, s mely tán so-káig fölhasználta Delacroix, Couture Tamás és Charpentier arcokéit; — térjünk vissza, mondok, a Luxembourg park báronysy gyepről, ahová Paris városa elfeledte képviseletét kiküldeni, hogy ezt a szerény kis szobrot az ünnepi szónoktól, Claretie Gyulától átvégye. Bizony ez a párisi ünnepsé-g többé-kevésbé naiv jellegű volt s rávalótt ez is a franciák könnyen hervuló, gyerme-kes temperamentumára. A sandista Temps már jó előre elkezdte verni mellette a dobát, esti szombatban, a Petit Temps-ban meg agályos pontossággal lekötözte az ünne-pélyen részt vettek névsorát — a saison morte dacára jutott oda elég frakkos, fe-hérnyakkendő ur meg monsselin csipkés, mosolygó asszonyság, köztük Sand George még életben levő unokái is — és lekötözte szőszert az elhangzott beszédek, míg a mussetista Pigeart már kevésbé vette a dolgot olyan komolyan. Annak idején

Prévost Marcel vezércikkét irt bele Sand Georgenak és Musset Alfrédnak Decori Fé-lix által kiadott leveleiről, lovagiasan Sand George javára billentve a mérleget; krónika-írója, mikor az egész világ Sand Georgeről, az irónőről beszélt, méltatlannal mellőzött férjének, Deduvert marquisnak szentelt me-leghangu sorokat; magával az ünneppelylel pedig nem is egészen másfél hasábon vég-zett. Naiv és »hivatalos« volta mellett nem is nélkülözte az a sablonos jelleget, — m-g este, a Comédieben is olyan fád arccal s olyan elnézést kérő kosztümben állta körül egy párszínész, a Claudia előadása után, Sand szobrárt, sőt egyik-másik pensionnaire jobbnak látta távollétével tündökölni, noha közönség elég szép számban volt a néző-téren.

Tán nem csalódom, ha azt mondom, hogy a javarésze diákokból telt ki, mint akár délelőtti is a diákság örült legjobban az egész szoborleplezésnek, mikor, a kor-donok megnyitvatván, szabadon siettetett a bájos márványalak megcsodálására. Meg aztán a Párisban időző idegenek is kivették részüket e kis látványosságból. Sokkal ben-sőbb, melegebb és háziassabb (vagy, ha tetszik, családiasabb) jellegű volt az a má-sik ünneppély, melyet Bonnin János mát-kája szavaival — »a péntekre jövő vasár-napon«, tehát 3-án, Nohantban rendezték, nem az irónő, hanem az anya és nagy-anya, »a jó berry-i asszony« tiszteletére, ahol is fölkeresték és megnézték lakóházát, azt az emeletet, mosolygó kis házat, bel-zamos fenyőfáival, melyeknek tisztaságán az örökifjú nagynya mesével tartotta s a nyelvianra tanította unokáit (így ábrázolja őt az Illustration egyik képe is), meg a dolgozó szobáját, ahol ugy áll most is minden, mint mikor ő kiköltözött belőle, meg alacsony négyzetes sarkóvét a te-metőben, mely fölött dalos madarak esi-

cseregnek ébresszöl, a töle megörökített du-dások pedig eljásztották a vidék régi nó-táit, — azt a sarkóvét, melynél Hugo Vik-tor hangoztatta el e híres szavakat: »Sira-tok egy halottat és közönségek egy halha-tatlant!«

Szinte fölösen szorítja kebléhez Sicaud szoboralakja azt a néhány papírlapot (mely bizonyára egy megkezdett regény kéziratát akarja jelképezni), mintha kérdeni akarná, vajjon nem késett-e el, az 6 sa-ponok, fantasztikus, álomszerű ábrándjaival ebből a világból? — A nagy Dosztojevszki »az emberiség jobb jövőjébe látó sibyllá-nak« nevezte őt, majdnem ugyanakkor, mid-őn Zola erkölcsietleneknek ítéte könyveit és egy másik francia író, Gauthier Péter, egy kevésbé megisztelt melléknévvel ru-házta föl. Les gloires vont vite! Hol van az az idő, — kérdezhetné az a fehércu szobor, hogyha szólni tudna, — mikor Balzac büszkén jelentette ki, hogy ők ket-ten fognak megosztani a regény birodal-mán, mikor a számozott Hugo Viktor olyan megleghangu levelekkel kereste föl nohánti otthonában, mikor Dumas fils olyan ra-jongva magasztalta szavainak zenéjét.... és még az az idő is, — pedig, ha nem csalódom, már jó későn volt, — mikor Renan így kiáltott föl: »Fülemle dalát hal-lottam.... és elnémult hirtelen, mind-örökre....«

Művész egy kijelentés, de hátorkodom megköszönni, hogy Párisban ma csze-vissa három ember van, aki olvasta Sand Georget: a nyolcvan éves Maurice Pal és Claretie Gyula, a ki csak egy dobálózik a műveiből vett célzásokkal és Prévost Mar-cel, a ki a szobornál mondott szónoklatá-ban az 6 regényeivel rokonszenves pikan-teriákat keresett bennök.... és e háromhoz tán hozzávehetném negyediket a »Vie

Mimi Pinson est une blonde Une blonde quel'on connait. Elle n'a qu'une robe au monde Landérinet et qu'un bonnet.

Hogy mi van voltaképp azokban a sok-szor emlegetett s végre napvilágra került levelekben, azt kutatni még így is indisz-krécio. Mert az úgy, melyet jól-rossznal lep-leznek, mindenesetre kényes. Annyit akár-hogy is kiolvashatunk abból a vaskos könyv-ből, hogy Sand George tán mégsem volt olyan démon, mint a hogy az ingerlékeny és ideges költő az éjszakákban megörökítette. A nála jóval idősebb Sand Georgenak az volt a törekvése, hogy megóvja ezt az el-kényeztetett gyermeket a szeszies ital meg a vásárolt szerelem veszélyeitől: és ez az »anya« gondossága annyira ment, hogy in-kább kész volt ömaga olykor a szeretőt is helyettesíteni. Mert mire volna magyarázható Mussetnek e sósaja: »C'est un incense que nous commetions,« meg Sand George utolsó levelének ez a kifakadása: »Cris-tu que s'il (Pagello) m'eut interrogé sur les se-crets de notre oriller, je lui eusse ré-pendu?«

Csak jelezni ekartuk e pár töredékes szóval a kérdés finom és kényes voltát, ahol minden szó olyan fontos, hogy a tulbuzgó magyarázó könyvnye eshetik tévedésbe.

Van Sand George életében egy kor-szak, mely a ma emberét is sokkalt inkább érdekli, van egy sereg írása, melyek nap-jainkban aktuálisabbak, mint bármikor s melyeket most, halála után, gyűjtöttek csak össze és bocsátottak nyilvánosságra. Ezt a működését fogjuk befejező közleményünkben néhány szóval ismertetni.

Szabó Károly.

gyűlést mielőbb, mert a párt országos szervezkedése sürget.

Mondják ki, ha annyira bizalmatlanok a központi pártkör mai tagjaival szemben, hogy: a legközelebbi választásnál oly jelöltet nem állítanak, aki a mostani képviselőháznak tagja. Nem új dolog ez! Volt már hasonló eset. A francia alkotmányozó gyűlés határozta el a nagy francia forradalom idején, hogy tagjai a jövő ciklusban nem választhatók meg újból.

Egy szóval, küldjenek a parlamentbe teljesen új embereket.

Próbálják meg mások a harc folytatását Vigyék mások a küzdelmet. A függetlenségi eszme nincs egyénekhez, emberekhez kötve. Emberek, egyének, politikusok és államférfiak csak rövid életű kérések, de a haza függetlenségének szent eszméje örök. Annak élni kell és diadalmasodni.

Nem az egyén, hanem az elv, az eszme a fő.

De szervezkedjen a függetlenségi párt országsszerte mielőbb. Szervezkedjenek falvak, községek, városok, járásek, kerületek és megyeszerte. Bontsák ki a függetlenségi zászlót a vigyék azt lehetőleg mindenhol győzelemre.

Mi leszünk az első, akik a magyarok istenének áldását kérjük az újjonnan választottak működésére.

És mi leszünk a legboldogabb, ha nagyobb szerencsével, nagyobb kitartással és több tudással fognak utódaink küzdeni a haza függetlenségéért.

Tudósabbak, szerencsésebbek lehetnek utódaink nálunknál, de a haza függetlenségéhez rajongóbb lelkesedéssel nem hiszem, hogy ragaszkodnak is bárki, mint az a kis csapat közülünk, akik közel negyedszázad óta folytatjuk a harcot a haza függetlenségének kivívásáért.

Ép azért simuljanak el az ellentétek. Tömörüljön a függetlenségi párt országsszerte erős, hatalmas sereggé, — mert csak egyetértve vívhatjuk meg az utolsó küzdelmet.

A mostani választás esetleg az utolsó! Mert ez a választás lesz hivatva dönteni afelett: Magyarország marad-e hazánk, vagy pedig végleg beolvasszák az osztrák örökös tartományokba?

Ha a gazdasági kiegyezést sikerül újra megkötöni, akkor vége a magyaroknak. Befellegzett örökre! Míg ellenben az önálló vámtérlet kivívása egyuttal politikai függetlenségünk hajnalhasadása.

A japán—Orosz háború.

— Express tudósítás. —

Budapest, július 14.

Alexejev bizonyára megívott egy pár üveg pezsgőt, mielőtt azt a bizonyos jelentést Pétervárra küldte volna, a melyben nem mond sem többet, sem kevesebbet, minthogy a japánok Port-Artur legutóbbi ostrománál csak 3000 embert veszítettek. A jelentés többi részében nem mondja, de magától értetődik, hogy ennek ellenében az oroszoknak abszolút semmi veszteségük nem volt, csupán egy kozáknak lőtték le a sarkantyúját.

Háry-Alexejev ezt a meséjét — csodák-csodája — még Pétervárról sem hiszik. Abban azonban örömet megegyeznek, hogy a japánok alaposan kikapnak.

Hát ez nem lehetetlen. De lehetetlen olyan formában, mint az oroszok hinni szeretnek. Különbösen is nagyon gyanússá teszi a győzelmi hírt egy későbbi távirat, amely azt jelenti, hogy a japánok a 14. sz. erődöt rohammal bevették. Olyan rengeteg veszteség után bizonyára sem kedve, sem ereje nem volna Kelet fiainak ilyen rohamokra.

A szárazföldön Kuropatkin generális rendíthetetlen nyugalommal vonul vissza, szabadjára hagyva az utat egészen Liaojangig.

A japán seregek, támadólag lépve fel minden vonalon, ki is aknázzák ezt a helyzetet, s nem lehetetlen, hogy Liaojangnál megtörténjen a rég várt ütközet, Kuropatkin és az egyesült japán sereg között.

Budapestre ma a következő táviratok érkeztek:

Tokio, július 14.

A japánok port-arthuri állítólagos vereségéről itt semmit sem tudnak. Hivatalos jelentés érkezett azonban arról, hogy az ostromló sereg heves harc után bevette a port-arthuri 14. számú erődöt.

London, július 14.

A Times haditudósítója biztos forrásból arról értesít, hogy Kuropatkin koncentrált seregével Liaojangnál elfogadja a csatát az egyesült japán seregekkel.

Berlin, július 14.

A „Berliner Tagblatt”-nak jelentik Du-kauból: A japánok Ja-uv felé visszavonulnak. A legutóbbi dicsőséges hadakozás után a legirózatosabb ellenség, a kolera támadt a japánokra. Egyes csapattesteknél a le-

génység ötven százaléka esett áldozatul a kolerának.

Pétervár, jul. 13.

Növekedő aggodalommal figyelik a kolera pusztító terjedését és attól tartanak, hogy a kórt Perzsiából odahurcolják. Charbinből érkezett jelentés szerint a csapatokat kolera szörnyűen oltyák be. A szérum Rizerinsky ezredorvos találmánya.

Tokio, július 14.

Kuroki tábornok jelenti, hogy Japán kénytelen lesz fegyverszünetet kérni, hogy a csapatokat tizedelő kolera ellen védekezhessék.

1904. július hó 15-ével új előfizetést nyitottunk az „UJSÁG”-ra.

Július 15-től aug. 15-ig 2 korona.
Negyedévre 6 korona.
Félévre 12 korona.
Kérjük azokat a t. c. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetése lejárt, hogy az „UJSÁG” megrendelését minél előbb megújítani sziveskedjenek.

Fürdőre utazó előfizetőinknek az „Ujság”-ot pontosan utána küldjük, azonban a cím pontos beküldését kérjük.

UJDONSÁGOK.

Nyilatkozat.

Egyik helyi lapban megismétlődött ama vádaskodás, mely már egyszer hónapoknál ezelőtt is alapítalmul kísértett, hogy t. i. az „Ujság” politikai irányzatot cserél.

Kötelességemnek tartom a magam részéről e képtelen vádra kijelenteni — és nyugodt lélekkel merem ezt tenni a távollevő dr. Papp József főszerkesztő nevében is, — hogy mindaddig, míg ez a lap a dr. Papp József főszerkesztése és az én felelős szerkesztésem mellett jelenik meg, rendületlen hiva lesz a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt eszméinek. Ez volt a politikai iránya ennek a lapnak ezelőtt és ez lesz — ismétlem — a jövőben is.

Kolozsvár, 1904. július 14.

Herczeg Jenő.

Tudomásul.

Alólírott, mint a Kolozsvári függetlenségi és 48-as Kossuth-párt egyik alelnöke és mint az „Ujság” kiadó tulajdonosa — egy helybeli lap közleményével szemben — kijelentem, hogy lapomat az „Uj-párt” elveinek szolgálatára soha fel nem ajánlottam, sem ilyen ajánlatot el nem fogadtam és a mig az „Ujság” az én kisírólagos tulajdonom leendő, soha más pártot, mint a függetlenségi és 48-as Kossuth-pártot, nem is fog szolgálni. Minden ezzel ellenkező állítást valótlannak nyilvánítok.

Kolozsvár, 1904. július 14.

Gombos Ferenc.

Szemere Miklós röpirata.

Kolozsvár, július 14.

Szemere Miklós ismét röpiratot adott ki, melyben a civilista kérdésben mondja el véleményét, természetesen amellyel kardoskodva, hogy a magyar nemzet szó nélkül adja meg a felemelt civilistát.

A röpiratnak legérdekesebb része a befejezése, melyben elmondja, hogy Tisza István még nem ismeri a magyar trónörökös. Az erre vonatkozó részt az alábbiakban szöszierint közöljük:

„Koronánk leendő viselőjét, trónörökösünket, Ferencz Eerdinánd ó császári és királyi fenségét ismerni, — keveseknek adatott a szerencse.

A magyar miniszterelnök sem ismeri, máig miniszterelnökünk Tisza István grófot sem fogadta. Pedig Tisza István már 1903. óta van hivatalában.

Más lényegesebb ügyek vehetik nyilván igénybe a fensége drága idejét, vagy a politikai tényezők valamelyikének mérlegelésében, úgy látszik a fensége — beleértve saját magas személyét is — kevesebb fontoságot tulajdonít, mint egyéb halandók szoknak.

Egyébként ó cs. és kir. fenségének nagyon elszigetelt visszavonultsága, a melyet ismeri bőven van szerencsénk és a melynek okait hódolattal respektálni is óhajtom, sokat megmagyaráz. Mindazonáltal sem magyarországra, sem a koronára, sem a monarchikus principiumra és a jövőre áldásos befolyásának nem minősíthetem.

Állami és politikai szükségnek vélem, hogy a nemzet ismerje leendő királyát, ne csak a fényképét és viszont ő is leendő alattvalóit. Nem forma ez, ez már lényeg. Hiszem meg is hozza a jó idő.

Bocsánat, ha néfán vétenék az udvari illem ellen, de a mi a szívenem az a számom. Mentésem legyen, hogy nem önérdék, de közérdek adja számba az ígét.

Hirdetem ezeket nem mint pártember, de mint egyszerű árva szolgálja a magyar nemzetnek és a királyságnak.”

Egy fogyasztási szövetkezet bukása.

Kolozsvár, július 14.

A kolozsvári közfoglalt szövetkezet fogyasztási szövetkezet alakult fölben van. Tegnap közölték a kereskedők feliratát, melyet ez ügyben a kormányhoz intéztek.

Ahhoz a feltételekhez nincs mit hozzátenni. Az érvek és aggodalmak, melyek a kereskedők, iparosok és mészárosok részéről felhozhatók, az igazságban gyökereznek. A szövetkezetből nem lesz haszna a tisztviselőknek, ellenben kára lesz a kolozsvári inséges kereskedelemnek. Ezt feltűnik mi is, ezért szállottunk sikra a szövetkezet ellenében.

Most egy érdekes hírdetés jutott kezünkbe. Szól pedig ez a következőképpen:

A hunyadmegyei központi fogyasztási és értékesítési szövetkezet árukészlete és berendezési tárgyai felszámolás következtében f. hó 9-től naponta d. u. fél 6 óráig mélyen leszállított árak mellett adhatnak el.

Ez a szövetkezet négy évig állott fenn a hunyadmegyei — immár elhunyt — alispán vezetésével. S most eljutott a bukáshoz. A szövetkezet tagjai természetesen elvesztik részvényeik értékét és ezenkívül még részesednek veszteségben is.

Mi nem kívánjuk, de ismerve a viszonyokat szinte biztosra merjük állítani, hogy a kolozsvári szövetkezet, még négy esztendőig sem fog fennállani.

Krűger meghalt.

Kolozsvár, július 14.

Krűger, Transzváli közárság exelnöke Claensben ma éjjel elhunyt.

Hosszu haldoklás után behunyt a szemét a »délafrikai oroszlan»: Krűger Pál, a burok koronázatlan, trónjavesztett királya. Nagy tragédia utolsó jelenetének záró függőnye az a szemedő, a mely az összereszkadt, óriásra borul. Meghalt ezer-ezer mért földnyire távol attól a földtől, melyet a hazájának nevezett egykor s a honnan elűzte, kikorbácsolta őt az angol.

Krűger... Nagy név került sirkeszre. Vérről és lánggal írott név, a mely egymaga egész históriát jelent. Az a széles álló, jószágos mosoly arc, a mely szemeknél előtérbe név hatalmára képzeltünkben megtestesült, letűnt napja egy sokat hányatot népek, az utabbi történelem egyik legmaradandóbb relíeje.

Ritka típusa volt a népek szabadsághőseinek Krűger Pál. Olyan ember, a kikből a Cincinátusok faragtak. Hanem ő még azután is a kezében tartotta az ekaszarvát, a mikor a bizalom az elnöki székbe emelte. Igazi patriárka volt: atya az országának, a kin rajongással csüngött, a kit szeretett mind, a ki ismerte — és a kitől megtanult félni mind, a ki ellen a haraja fültámadt. Messze tőlünk terült el ez a darab ország, a hol nemrég a szabadság zászlója körül tengerként áradt a vér. De mi mégis rokonok éreztük magunkat azzal az idegen néppel, rokonnak a hazaszeretettel, a melytől meghalni tudott. Főlelmetes erejű, lánglelkű hősk csatája volt az s ennek a csatának kimagasló alakja Krűger. Nagy tanulságok kuforrása, a kit még az ellenesége is tisztelt s akit bukása után is nagy-nak ismert el pártatlanul mindenki a földön.

Lezajlott a nagy tragédia. Az afrikai nap felszívta a vért, a mely áztatta annak az országnak a földjét. Földönfutóvá lett a lakossága s a ketté törtött kard belekerült a szent ereklyék muzeumába.

Oda került most Krűger is, a letört óriás. A földönfutók legnagyobbja, az »elő vértanú», a mint őt az igazságszerető Times elnevezte. Egy svájci városban, Claensben, fejeződött be az ő tragédiája.

Krűger Colesberg kerületben (Foktartomány) született 1825. október 10-en. 12 éves korában hagyta el szüleit egyúttal szülőföldjét, akik az első burok csapattal Natalba vándoroltak ki és később Oránzs szabad államban s végre Transzváiban telepedtek le. Az angol anneió idejében a közárság alelnöke volt. 1880-ban az angolok ellen kitörő felkelésben szabadságharcban ő volt a hazafias mozgalom lelke, miert is a halás burok fővezéré, majd a szabadság kivívása után 1883, 1889. és 1893-ban a transzváli közárság elnökévé választották. Kormány és közbenjárás folytán létesültek az első vasutak Transzváiban. A Witwater szelén földezett arany-vezeték alatta kezdtek kiaknázni, miközben Krűger célország törvények révén az állami pénzár érdekeit hangsúlyozta. Az angol kormányval folytatott hosszas tárgyalások után sikerült neki 1895-ben a Szvázi-földet a közárság uralma alá hoznia. Németországgal, amelylyel a legbarátságosabb lábon állott és ma is áll, kereskedelmi szerződést kötött, de határozottan vonatkozott az angol, illetve foktartományi kormány protektorátusa alatt alakult délafrikai vámközösségbe lépni. Transzváli régi alkotmányához szigorúan ragaszkodott, noha a Johannesburgban és az aranymezők vidékén telepedett angol gyarmatosok (utlanders) egy része viharosan követelte a burokkal való politikai egyenjogúsítást.

Az ennek következtében 1895. végén kitört johannesburgi lázadást gyorsan és erőlyesen elnyomta és midőn 1896. január 1-én a Chartered Company csapatai Jameson vezetésével a Rhodes Cecil tudtával fegyveresen az országba törtek, Krűger parasztagadai a kándorokat körülfogták és megadásra kényszeríték. Higgadt gondolkodásról tanuskodik az is, hogy Jameson a többi angol tiszttel együtt az angol kormányra kiszolgáltatta, míg a johannesburgi, részint hálára, részint súlyos büntetésre ítélt felkelőknek 1896. május és júniusban teljes kegyelmet adott. 1897-ben Transzváli és Oránja, a két parasztközárság az angolok csekély örméere beseő védő és támadó szövetséget kötött egymással és arra kötelezték magukat, hogy közös erővel küzdenek majd közös ellenfeleik ellen. 1898-ban visszautasította Krűger a Chamberlain által felajánlott angol védelmet és az angol protektorátus bármily alakját is. 1899. február 3-án nagy többséggel újra elnöknek választották.

A háború kitörése küszöbén ultimátumot intézett Angliához és miután erre válasz nem érkezett, október közepén a háború megkezdésére határozta el magát. A háború szerencsétlen kimenetele után Hagába ment, de tiltakozását az angol uralom ellen ott is fentartotta. Minap az orosz hadseregnek ötezer font sterlinget küldött azzal a megjegyzéssel, hogy az orosz fegyverek győzelméért imádkozik.

— (Az „Ellenzék”-nek.) Semmi kedvünk sincs érdeme szerint foglalkozni az „Ellenzék”-tagnapi, piszkos hangu, minden jóízű emberben undort keltő közleményére. Mert ha érdeme szerint bántanánk vele, akkor arra az utra kellene térnünk melyen az „Ellenzék” halad, de a melyre mi soha még csak tévedésből sem lépünk. Mi tényeket állítottunk: az „Ellenzék” erre közhelyekkel, piszkolódásokkal felel. Tartozunk olvasóközönségünknek azzal, hogy az „Ellenzék”-kel szemben, csupán sajnálatunknak adjunk kifejezést afelett, hogy törvényeink hiányosságai módot nyújthat arra, hogy az olyan elmegyógyintézetbe való gondolkodás nyomtatásban láthat napvilágot, ahelyett, hogy kellő orvosi segítyt lennének kötelesek igénybe venni.

— (Értesítés.) A kolozsvári m. kir. posta- és táviratigazgatóság hírdetményben a közönség tudomására hozza, hogy a Kolozsvár 2 (pályaudvar) és Kolozsvár 4 (monostori-ut) m. kir. posta és táviratigazgatóságnál levő nyilvános távbeszélő állomások folyó h. 15-étől kezdve, a belföldi, helyközi és az alsóasztriai távbeszélő forgalomba bevonattak. Az összekötő vezeték használatára vonatkozólag, az igazgatóság további intézkedését a telefon-beszélgetésre vonatkozó eddigi szabályokat tartotta érvényben.

— (Biró Lajos tanulmányútja.) Biró Lajos, a kiváló zoologus a fővárosból nyári tanulmányra indult. A jeles tudós az ország különböző vidékein, különösen az újonnan felfedezett barlangokban az állatvilágot fogja tanulmányozni körutjában. A talált példányokat a Nemzeti Muzeum természetrajzi osztályának ajándékozza.

— (Az Eke kirándulása.) Az Eke kirándulói tegnap délután 6 órakor inculak el a rézbányai hármas körút hivatalos megnyitására. A kirándulók élén Melitskó Frigyes m. v. felügyelő áll, az utak bujírását pedig Czárán Gyula vezeti. A kirándulás célja az Eke által Rézbányán készített három körút, az alsó, középső és felső körút ünnepélyes megnyitása. A három körút vidéke gyönyörű, vadregényes tájakkal veszt körülül s látványosságaival igen szép kilátást tár a néző szeméi elől. A látványosságok között említendő a József-főhercegről elnevezett cseppkőbarlang, a Kőrös eredete és a szentháromság vizesét. Ma délután fél 2-kor érkezik a társaság Rézbányára, honnan hétfőn reggel jönnek vissza Kolozsvárra.

— (Meghívó.) Az alakulóban levő „Kolozsvár Szentpéteri énekkar” július 16-án a szentpéteri fuiskola udvarán ének, szavalat- és szimfonikusdalokkal egybekötött jótékonycélu zártkörű tanmulatságot rendez.

— (Közgyűlés.) A Kolozsvári Kereskedő Társulat betegsegélyző pénztára július 16-án este 9 órakor a kör helyiségben közgyűlést tart, mely az alapszabályok értelmében, tekintet nélkül, a megjelent tagok számára, a július 10-ére napirendre kitűzött tárgyak fölött fog végérvényes határozatot hozni.

— (Szini előadás.) E hó 23-án (szombaton) minden tekintetben élvezetes és elsőrangú szini előadás lesz a Tornavivodában a Kolozsvár felállítandó Kossuth-szobor javára, mely alkalomra ügyes és változatos műsort állított össze a rendezőség. Különösen kiemelendő a „Cremónai hegedűs” című dráma és „A titkokzár” című operette, mely egyúttal bemutatott előadás is lesz. Zenéjét egy fiatal konzervatóriumi növendék szerelte. Holnapról fogva a Tornavivodában lesznek teljes színpadi próbák. A közönség körében már is élénk érdeklődés mutatkozik a valóban érdekes és sokat ígérő előadás iránt. Jegyek már most válthatók Lepage Lajos, Gibbon Albert és Püspöky Miklós urak üzleténél.

— (Hangverseny Marosujvárt.) Az országos vöröskereszt-egyesület marosujvári fiókja a saját pénztára javára, a marosujvári liget tánchelyiségében, július 24-én tanmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez. A hangversenyt néptűnőpály előzi meg. A műsor a következő: 1. Nyitány. Előadja a bányászzenekar. 2. Szavalt. Előadja Roska Sándor ur. 3. Vonós-quantett. Előadja Rosner Vilmos ur vezetésével. Előadja a társaság. 4. Dialog. Előadja Jancsó Adrienne k. a. és Sebestény Kálmán ur. 5. Magyar népdalok. Éneklő dr. Joksman Ödön ur. 6. Induló. Előadja a bányászzenekar.

— (A gyulafehérvári vasutasok.) A szolgálat teljesítésének az általános vasutas sztrájk alatt történt megtagadása miatt Stankovits Miklós aradi üzletvezető még hetekkel ezelőtt följelentést tett a gyula-

fehérvári kir. ügyészségnek a Gyulafehérvári pályaudvaron működő vasuti alkalmazottak ellen. A gyulafehérvári ügyészség azóta valamennyi terheléssel kiballgatta és mivel a legnagyobb részletességgel hajtotta végre a nyomozást, csak a közelmúlt napokban fejezhette be azt. A mai napon érkezett az aradi üzletvezetéshez az ügyészség értesítése, mely tudtul adta, hogy a megejett nyomozás a gyulafehérvári vasuti alkalmazottakkal szemben nem állapított meg olyan tényközlményt, amelynek alapján bárki ellen is vád volna emelhető.

— (Szerencsétlenség a vasuti műhelyben.) A kolozsvári vasuti állomáson tegnap súlyos baleset történt. Bartoczy Alajos géplakatos ugyanis egy mozdony szerelése közben megsérült. Egy rugó kiugrott a gépből és a szeme tájékán felhasította az arcát. A szerencsétlenül járt munkást a mentők vették ápolás alá.

— (Hatalmas pofon.) A pofon mindig kellemetlen, ha kapják, de az amilyent tegnap Balog János 18 éves legénynek adott egy barátja, az kiemelkedik a sablonos pofonok közül, mert annak következtében a felső álla teljesen összeroncsolódott, három foga kitört és ugyszólván kettéhasította az egész arcát. A súlyosan megsérült legény sebét a mentők kötézték be és a sebészeti klinikára szállították. A verekedő barát ellen pedig megindították a vizsgálatot.

— (Az orfeum előadásai.) Tegnap este is nagyszámu, előkelő közönség halgatta végig a Gerő József művészeti igazgatása alatt működő orfeum társulat kitűnő előadását. A társulat egyik erőssége Grünau komikus, napról napra mulattatja a közönséget. Mellette még Ferry és John a kitűnő parodisták, a Pigons táncosnők kezes produkciói, Dussi Angele kedves dalai valamint Józsi és Józsika kettősei aratnak nagy tetszést.

— (Székely aratók az Alföldön.) A székely kirándulók a múlt hónapban 1000 székely munkást küldött az alföldi nagyobb uradalmakba, hol naponta 3 koronát kapnak munkájukért. Az ezer munkás közül 800 már haza is érkezett. A kirándulók az akciója, úgy látszik, fényesen bevált. Az erdélyi részek sem veszítettek a munkakerésben, mivel itt az aratás csak most kezdődik.

— (Szapáry László hazatér.) Gró Szapáry Lászlóról, a híres vezértegetesi botrány hősről van szó. A vezekló vándor, aki vándorutján sok tapasztalatot szerzett, hajósmesterséget is anult, most hazatérőben van. Fiuméba készült vezérigazgatónak. Régtől bolgong a hir az újságokban, hogy Fiumében hajógyár készült, angol nagy tőkével és a gyárhoz való vezérigazgató egy nagyon tekintélyes elsőrendű magyar magnás család sarja. A sarj: Szapáry László gróf, akit fészteendő óta sorvaszt a honvágy és a kinek a családja olyan levelet szerzett, amely az önkéntes számtűzötnek biztosítja a háborúban boldogulást a haza határain belül. Szapáry László gróf levelet hoz magával Ferencz Ferdinánd trónörökösétől, amelyben a volt fiumei kormányzót biztosítja a magyar trón vírományosa az ő legjobb indulatáról. Szapáry László gróf már a jövő hó kezdetén itthon lesz. Expialni akarja hibáit a nemzettel szemben azért, hogy sok millió idegen tőkét szerez Magyarországnak gyári vállalkozásra. Legelőször a fumei hajógyárnak, amelynek ő lesz a vezérigazgatója.

— (Gyilkosságok.) Beszterce-Naszód vármegyéből egyszerre két gyilkosságról értesít tudósítónk. Ardány községben vidám pálinkázás közben dulakodás ütött ki Costinean Costan és Negra Juon között. Utóbbinak mostohaatyja a verekedők közé vetette magát. Costinean erre bősztől a beavatkozó felő vágott késével, a mostoha-atyja azonban egy ugrással kikerülte a kést, melyet Costinean markolatig az épen ott álló Negra szívébe döfött. A szerencsétlen azonnal meghalt. — A másik gyilkosság Nagy-Ira községben történt, hol Kapcsuk Jakab pástornak nehány juha véletlenül a Tomi Márku földjére ment legelni. Az esetből szórváltas keletkezett s Tomi botjával többször ráütött a pástorra. Kapcsuk erre feldühödve olyat vágott botjával a Tomi fejére, hogy az koponyatörés következtében nem sokára kisenvedett.

— (Egy tolvaj öngyilkossági kísérlete.) Hudicska Máté facér kovacs legény tegnapelőtt el akart csenni Papp Sándor Krizba utcai lakos házából egy oldai szallonnát. A lopdson azonban rajtavestett, mert a tulajdonosa észrevette és özöb vette a tolvaj kovácslegényt, ki üldözése elől a Szamos hullámaiban keresett volna menekedést, ha szerencsétlenségére a víz nem lett volna olyan sekély, hogy egy gyakorlott tiszttelől átgázolva rajta, gondjaiba ne vegye a tolvaj öngyilkosságot. Kihallgatása alkalmával bánatosan panaszkolta el a road-örösgén, hogy ez immár a negyedik megismült öngyilkossági kísérlete volt. A lopást azonban állhatatosan tagadta. Az öngyilkosságot illetőlegi helyére toloncolták.

— (Titkokzárás gyilkosság.) A beszterce-naszód megyei Felsőborgó községben a Beszterce patak partján a napokban egy csecsemő-hullát találtak. A kis holttest mellett egy vizes cseber fektett. Az előjáróság jelentést tett az esetről a csendőrségnek és a kir. ügyészségnek, mely a titkokzárás ügyben megindította az eljárás. Valószínűnek tartják, hogy a csecsemő a cseberben volt elhelyezve s akkor esett ki belőle, mikor a víz a hullát partra vetette.

— (Zsebtolvaj a kolozsvári vasuton.) Tegnap délután Budapest felől Kolozsvár felé roghó gyorsvonaton vakmerő lopás történt. Szuhányi Lajos szatmári dus-

gazdag földbirtokos Budapesti hazafel-
utazott. A szolnoki állomásán a kupé ajta-
ján állott, a mikor a vonat indulása per-
cében egy uriasan öltözött ember ugrott
fel, a ki erősen a földbirtokosba ütött.
Bocsánatot kért egymástól és csak mikor
az idegen utas eltűnt, akkor vette észre
Szuhányi, hogy 450 koronát tartalmazó
pénztárcája is eltűnt. Azonnal zajt ütött,
de minden hiába volt. Megtudták, hogy az il-
lető egy ismert zsebtolvaj, a ki már sokszor
megtetette ezt a tréfát az utasokkal.

— (Csodaszülött.) Karánsebesről ir-
ják, hogy a közeli Petrosnicza községben
egy oláh asszony teljesen kifejlesztett kutyá-
kilyköt hozott a világra. A kutyának csu-
pán a fülei maradtak satnyák; felső két
lába hosszukás, a körmei olyanok, mint a
majoméi, a bőre pedig emberi test színt.
Szörényi Zsigmond dr. járásorvos spiri-
tusba tette az újszülöttet s fel fogja kül-
deni a muzeumba. Az asszony minden fel-
világosítást megtagad „újszülöttje” szármá-
zására nézve. — A kutyá „anyját” a nép
meg akarta lincselni, mert boszorkányt
lát benne.

— (A tábornokság felé.) A hiva-
talos lap tegnapi száma a következő csá-
szári rendelet közli: „Ő császári és apos-
toli királyi felsége folyó évi július hó 8-án
az Ischlben kelt legfelső elhatározásával:
József Ágost főherceg ur ő császári és ki-
rályi felségét, a budapesti 1. honvédszázár-
ezred elvezetését ezen ezred parancsnokává
legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.
— (Bűnpör az aradi vasutasok
ellen.) Aradról jelentik: Most három hó-
nappal a vasúti sztrájk lezajlása után indítja
meg az eljárást az ügyvezetőség a
vasutasok ellen. — A följelentés főkö-
pen Bene Gyula ellenőr ellen irányul, a ki
igazgatással és bűjogtatással vádolnak. — Az
ügyésznek különben most adja be vád-
írátát, a melyben vád alá helyezni kéri
Bene Gyula ellenőrt, Fränkel Ottó és Lacza
József mérnököket. Az ügyvezetőség fe-
gyelmi uton mind a három tisztviselőt el-
lőtte már áthelyezésre, de addig nem tör-
ténik meg az áthelyezés, a míg a törvény-
szék az ellenük megindított bűnpört le nem
tárgyalja.

— (A Sahara császára Magyar-
országban.) Örvendő magyar, nevezetes ki-
tűntetés éri a hazát. Mint Bécsből telegraf
jelenti, I. Jacques saharai császár néhány
hetet szándékozik Magyarországon tölteni,
még pedig hazánk egyik legkisebb pontján,
Tátra Lomnicon. — A császár utimarsallja
már el is indult, hogy villát béreljen a
saharai felség számára. Hir szerint mást
is szándékozik az utimarsall ur nálunk
előzetes kipuhatolni: azt, vajjon elegendő
nagy tiszteletben lesz-e része a saha-
rai felségnek s nem fogják-e felségként
mosolyogva vendégelni őt? A hír első te-
kintetre annyira meglep bennünket, hogy
be sem tudunk tenni a nagy meglepettettség
fölött érzett örömmel. A saharai császárja
nálunk! Mi, akik azt hittük, hogy lent
nyaral a saharai sivatag valamelyik oázisá-
ban, mindenesetre kellemes meglepetéssel
vesszük tudomásul, hogy ez a felségesség
operette alak szívesebben jön el húsiálni a
szép Tátravidekre. Hát csak jöjjön, leg-
alább a mi humoristáink is tanulnak tőle
komikumot.

— (Különös örökhagyó.) A külön-
cök száma ismét megnövekedett. Néhány
nappal ezelőtt megölte magát Frankfurtban
egy Johannis nevű mérnök, aki tekintélyes
vagyonát — minthogy törvényes örököse
nincsen — a legkülönösebb módon testálta
el. Ime néhány pont a végrendeletéből:
— Tíz ezer márkát hagyok a 87-es
számú uccarendőre. En ugyan sohasem
láttam ezt a 87-es számú rendőrt, azt sem
tudom kicsoda, de hadd örüljön a fickó.
— Ötvenezer márkát hagyok a házam
előtt minden reggel 6 órakor megjelenő
tejesembernek, aki gyönyörű érces bariton-
jával minden reggel felvert a legedesebb
álmamból.

— Az aranyórát, amelyet pár év-
vel ezelőtt 1000 márkáért vettem, a rend-
őrkapitánynak hagyom, hálából azért, hogy
életemben nem lopták el tőlem, ami két-
ségkivétel az ő érdeme.

— Itt az utcasarkon van egy kofa;
télien gesztenyét árul, nyáron gyümölcsöt, a
neve Millerné. Legalább százszor meg-
csall az ügyes asszony. Ezért elismerésül
2000 márkát hagyok neki....

Még több ilyen furcsa tétel van a
végrendeletben, hanem a legeredetibb az
utolsó:

— Végezetül 30 000 márkát hagyok
annak, aki a végrendeletem elolvasása után
a legtisztább lélekkel meri mondani, hogy
nem tart bolondnak. Amennyiben ilyen
ember nem akad, az összeget osszák szét
a város szegény diákjai között; hadd mu-
lassanak egyszer maguk ők is.
Ez a 30 000 márkát alighanem a diá-
koké lesz.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Péntek: Gyöngyi Izsó föllépésével:
Próbaházasság.
Szombat: Gyöngyi Izsó föllépésével:
Színházi képtelenségek.
Vasárnap: Gyöngyi Izsó föllépésével:
Goldstein Számi.

*Gyöngyi Izsó vendégszereplése.

Tegnap kezdte meg Gyöngyi Izsó, a Ki-
rályi színház tagja négy napra terjedő ven-
dégszereplését. A sabinnók elrálásában lé-
pett fel először. A színházgatót játszotta,
mely egyik kiűző alakítása. A kisseru
közönség elhalmozta szeretete jeleivel. Fel-

vonások végén sokszor hívták lámpák elé,
a harmadik felvonásban levő nagy jelenete
után pedig zajos órációban részesítették. A
nők közül különösen Palotay Pirokka
tűnt ki a bájos fiatal asszonyka szerepében.
Kedves volt Hegedűs Szeferin Etelkája
és jóízű Lackó Aranka Borbálája. A férfi
szereplők közül új volt Kassai, a ki Ma-
rusán Lukács nehéz szerepét játszotta sok
igyekezzettel és Mészáros Alajos, a ki
Szentéi szerepében jeleskedett. Szentgyörgyi
és Szakács régi jó és kiűző alakításukkal
sok derűs percet szereztek. Úgyes volt Cse-
rényi Adél szobalánya. Zavarólag hatott az
előadásra a szomszédos Új-világban bum-
bázó katonazene, a mely egyes jelenete-
ket tulharsogott, élvezhetetlenné tett.

* Gyöngyi Izsó ma folytatja meg-
kezdett vendégjátékát a „Próbaházasság” c.
énekes vígjátékban. Mellette Károlyi Leona,
Laczkó Aranka, Váradiné, Szentgyörgyi,
Székely Gy. és Tompa Jánosok a főszerepe-
ket. A harmadik felvonásban egy nagyha-
tású betétszámot énekel a vendégművész,
melyet 33 ismert dallamból maga állított
össze. Holnap „A színházi képtelenségek” c.
bohózatban lép fel Gyöngyi, melyben nagy-
sikerű Fregoli átváltozó utánzatait fogja
bemutatni.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, pénteken, július 15-én:

Próbaházasság.

Énekes bohózat 4 felvonásban.

Kezdeté fél 8-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, szombaton, július 16-án:

Színházi képtelenségek.

Táviratok

Közös miniszterek utazása.

Bécs, július 14.

Pitreich lovag közös hadügy-
miniszter Győrből ismét vissza-
érkezett.

Bécs, július 14.

Burián közös pénzügyminiszter
boszniai utjáról visszatért.

Az orosz-japán háború.

— Legújabb hírek. —

Budapest, július 14.

Londonból jelentik: Port-
Arthurban az oroszok helyzete im-
már kétségbeesett. A japánok elfog-
lalták az északi magaslatokat és
immár 3 kilométernyire vannak
Port-Arthurtól.

Párisból jelentik: A japánok
erős támadást intéztek Port-Arthur
ellen. Az oroszok heves ágyúzása
elől kénytelenek voltak óriási vesz-
teséggel visszavonulni.

Londonból jelentik: A ja-
pánok két hadállást visszafoglaltak
az oroszoktól. Egy-két nap alatt
biztosra vehető Port-Arthur ka-
pitulációja.

Rómába és Pétervárra ér-
kezett jelentések szerint Port-
Arthur bevétele megtörtént.

A követségeken azonban még
most sem tudnak ennek megtörtén-
téről.

Az ostrom alatt az orosz tüzér-
csapat kitört a japánok ellen, de
azok visszaverték a támadást.

Kuroki Mukden felé megkezdte
gyors előnyomulását.

Pétervárról jelentik: Az
a hír terjedt el, hogy a cár el-
utazik a harcra.

Pavlovics Lyubomirt meg- verték.

Budapest, július 14.

Pavlovics Lyubomir velencei
(Torontál-megye) fürdőtelepére szerb
szintársulatot hozatott. Az első elő-
adásra kevés közönség gyűlt össze
és ezért Pavlovics a második elő-
adást lemondotta.

A közönség körében nagy zu-
golódás támadt és Theodorovits
tak. pénztári igazgató heves-
en összeszólalkozott Pavlovits-sal.
Ez összeszólalkozás hevében Theo-
dorovits véresre verte Pavlovitsot
és e műveletben segédkezett neki
az összegyűlt színházi közönség.

Zajongás a bikaviadalon.

Budapest, július 14.

A mai utolsó bikaviadal nem
mult el egy kis zavargás nélkül. Az
a hír volt elterjedve a közönség
körében, hogy Pouly matador
a mai viadalon leszurja azt a bi-
kát, a melyik az első alkalommal
megsebesítette.

A közönség izgatottan várta
ezt az eseményt és mikor Pouly
megjelent, a közönség nagy óvá-
ciókban részesítette és virágokkal
halmozta el. Mielőtt a bikát be-
eresztették volna a porondra, Pouly
tényleg előhúzott övéből egy tört
és megvillogtatta a levegőben. A
közönség óriási éljenzésben tört ki.
A rendőrség emberei azonban köz-
beléptek és eldobták a tört.
A közönség erre tomboló tüntetésben
tört ki a rendőrség ellen. Végrele-
csendesedett a forrongó hangulat és
rendben lefolytaták a bikaviadalt.

Óriási vasuti szerencsétlenség.

Budapest, július 14.

Gsikagóbból jelentik: A csi-
kagói vonalon óriási vasuti szeren-
csétlenség történt. Egy kirándulók-
kal megtömött vonat összeütközött
egy tehervonattal. 18 egyén meg-
halt és 68 súlyosan megse-
besült.

Szónokok a civilista javas- lathoz.

Budapest, július 14.

Holnap a vita első szónoka
Dániel Ernő báró lesz. Utána
Egri Béla, Okolicsányi László és
Bakonyi Samu fognak beszélni. —
Szombaton Polónyi Géza beszél.
Hétfőn pedig báró Bánffy Dezső
beszél a javaslat ellen.

Vidéki polgármesterek a mi- niszterelnöknél.

Budapest, július 14.

A vidéki polgármesterek ma
délelőtt tisztelegtek a képviselőhá-
zban gróf Tisza István miniszter-
elnöknél. A küldöttségben résztvet-
tek: Institoris Kálmán (Arad), dr.
Hegedűs Aladár (Baja), Suhán Mi-
hály (H.M.-Vásárhely), dr. Szalay
Lajos (Ujvidék), Majorossy Imre
(Pécs), Szitnyay József (Selmeczbá-
nya), Brolly Tivadar (Pozsony),
Münster Tivadar (Kassa), Lázár
György (Szeged), Gáll Gyula (Ko-
márom), Koszirovits Jován (Versec),
Zechmeister Károly (Győr), Rimler
Károly (Nagyvárad), Szvacsina Géza
(Kolozsvár), Matanovits Adolf (Pan-
csova), Hanke Imre (Zombor), Bíró
Károly (Szabadka), Töpler Kálmán
(Sopron), Bernád György (Maros-
Vásárhely), Bagi László (Kecskemét),
Kovács József (Debrecen).

B r o i l y pozsonyi polgármester
üdvözölte a miniszterelnöket.

Tisza István válaszában ki-
jelentette, hogy szívén viseli a vá-
rosok érdekeit és azok pénzügyeit
okvetlen rendezni óhajtja. Ezért —
a mint a politikai viszonyok meg-
engedik — szaktanácskozást fog
összehívni, hogy megbeszéljék a
segítés módjait.

Szerencsés számok.

Budapest, július 13.

Az osztályosjáték mai húzásán
a következő nagyobb nyereményeket sor-
solták ki:

80 000 koronát nyert: 46360.
10 000 koronát nyert: 95613.
5000 koronát nyertek: 66219 87600.
2000 koronát nyertek: 21130 46255
64653 101238.

1000 koronát nyertek: 28830 67427.
500 koronát nyertek: 4402 24346
29733 42747 44066 48617 58044 63023
66425 68769 68800 75982 79486 84021
84635 86723 88156 89499 91220 923000.
A többi kihúzott számok 130 koronát
nyertek.

Aru- és értéktőzsde.

Budapest, július 14.

Budapesti gabonátőzsde.

Jobb kínálat és gyenge vételkedv mel-
lett elkel 20 000 mm. buza 10 fillérrel ol-
csóbb áron.

Rozs, zab, tengeri nyugodt.
Felmondás ma nem volt.
Az 1904. évi július hó 12. esti 6 órától
július 13. esti 6 óráig Budapestre.

Érkezett:

Buza — — — — — 17853 mm.
Rozs — — — — — 729 „
Arpa — — — — — 4780 „
Zab — — — — — 218 „
Tengeri — — — — — 3150 „
Rippe — — — — — 665 „
Liszt — — — — — 487 „
Korpa — — — — — — „

Összesen: 27873 mm.

Elszállított:

Buza — — — — — — mm.
Rozs — — — — — 132 „
Arpa — — — — — — „
Zab — — — — — 4279 „
Tengeri — — — — — 4453 „
Rippe — — — — — — „
Liszt — — — — — 21533 „
Korpa — — — — — 2561 „

Összesen: 32988 mm.

A határidő-üzlet.

A határidő-üzlet ma lanyhán indult és
az árak lemorzsolódtak.

	Kezdeté	Változás
Buza áprilisre	—	—
Buza máj 1904.	—	—
Buza okt.	921	912—914
Rozs ápr-re	—	—
Rozs májusra	—	—
Rozs okt-re	680	674—676
Zab máj-ra	—	—
Zab	—	—
Zab október	660	653—655
Tengeri jul. 1904.	552	548—549
Tengeri aug.	558	554—555
Tengeri máj. 1905.	591	586—587
Tengeri	—	—
Repe	—	—
Repe aug.	1045	1045—1050

Közönség köréből.*

Panasz a kiosk ellen.

A következő sorok közlésére kértünk
fel: Már napok óta működik a sétateri kioszk-
ban Veress Sándor daltársulata több-kevesebb
sikerrel. Annyi azonban bizonyos, hogy
egyéb üdülő helyiségek híján a közönség tö-
megesen keresi fel esténként a kioszk he-
lyiséget és szívesen végig hallgatja a dal-
társulat előadását, már azért is, mert a
műsor eleddig eltérőleg az orfeumok be-
vételt szókásától, disztingált irányzatú szá-
mokban van összeállítva. Tegnap is nagy-
számú közönség tolongott a kioszkban kü-
lönösen mikor Veress Sándor, a daltársulat
igazgatója énekelt. Veress azonban hirtelen
abba hagyta előadását és két nevelt fiatal
ember felé haragos tekintettel lövelve kijel-
entette, hogy ő bizony nem dalol tovább,
ha nem figyelnek! Hát kérem az igazgató
urak ez az „önérzetes fellépése” legalább
is tühajtott. Mert a daltársulat nem any-
nyira a figyelemre, hanem inkább a be-
léptidijért működik. Bizonyos az is, hogy
zárt helyiségben még korlátozható a kö-
zönségnek tetszésszerűtől viselkedése az
előadással szemben, mert egyik-másiknak a
hangos viselkedése esetleg zavarólag hat
arra is, ki teljes figyelmében kívánja
részesíteni az előadást. De már, hogy egy
nyilvános kerthelyiségben a közönséget
barki is terrorizálja, hogy mikor moso-
lyogjon és mikor nem, vagy hogy figyeljen
az előadásra, az már több az erőszakos-
ságnál! Hogy aztán még rendőri is akad,
ki az igazgató megbízásából rendreulasi-
tja a két mitem sejtő fiatalembert, az
érthető. Hiszen kolozsvári rendőrről van
szó.... Annál dicsőretemelőbb, hogy a
két uriember kerülje a botrányt nem fe-
lalt egy a tolatkodó rendőrnek, amint du-
kált. De akkor már a közönség felzudulása
mindinkább tért hódított, de ekkor ebből az
előadás félbeszakításával fokozódott az iz-
gatott tiltakozás, mikor a kioszk tulajdo-
nosának rendelkezése ráadásul a cigányzene-
kari is bevonták a terembe, még pedig az-
zal az indoklással, hogy már 11 óra körül
jár az idő, no meg — és ez volt a tulaj-
donképeni ok — a teremben egy pezsgőző
táraság mulat, tehát oda kell a zene. És
miatt a még elég nagyszámban levő s a
kert helyiségében üdülő közönség akarva,
nem akarva kénytelen volt a helyiséget ot-
tagnyi, annál is inkább, mert a pincésze-
mélyzet is bevonták a terembe. Tudtommal
a város közönségétől bérelte a tulajdonos
a kerthelyiséget. A város tehát érellyesen
és eredményesen felléphetne az ily kizsá-
mányolással szemben. Egy jelen volt.

REGÉNY.

Az ál-mandarin.

Írta: Hyan Hans.

Fordította: Jeanette.

Amerikai—chinai detektív-regény a jelen-
korból.

IX.

(41)

A szerelmes detektív.

Mr. Morris, kit senki sem volt képes
zavarba hozni, most, mint egy gyermek, a
földre nézett. Annál nagyobb érdeklődéssel
és félremagyarázhatatlan jóindulattal szemlélte
a férfiruhába öltözött hölgy.

A detektív azonban csak egy pillanatra
volt zavarban, azután összeszedte magát és
mondá:

— Köszönöm önnek Miss, hogy oly
szívesen volt hozzám.... ez felbátorít engem
is egy más kérdésre: Vannak-e hozzátartozói
és tudják-e azok, hogy leányok jelenleg
mily veszélynek teszik ki magát?

— Átym van, — felelé a miss sze-
retetreméltó őszinteséggel, — ki azonban
elég jól ismer, hogy ne aggódjék túlságosan
miattam!

— Dacára ennek, kedves miss... egy
kéresem van önökhöz, egy nagy kérés, melyet
ön talán teljesít, mert ön volt az — mondá
mosolyogva, — ki a három millió dollár
nyereményt az első eredményt elvette előleml
Utazzék haza miss!... nem tudom, ki az
ön atyja....

— Jakland a nevem, — mondá miss
Arabella.

A detektív önkéntelenül felemelkedett
ülőhelyéről. Ez oly hangzású név volt ha-
zájában, mely egy new-yorki embernél soha-
sem téveszté el hatását.

* E rovat alatt közölték nem vállal fe-
lősséget a

— Ismerem atyját és megvagyok győ-
ződve, hogy dacára példabeszédes nyugál-
mának, az ön titokzatos eltávazása — mert
hiszen ön bizonyára bucsu nélkül távo-
zott el?

Arabella igenlőleg intett.

— Hogy atyja aggódik önért.... azon-
kívül pedig, egy fiatal leány.... na de hi-
szen erre vonatkozólag eleget beszéltem
már, Miss Jakland.... tehát nemde, ön
ezen első hűstette után, mely igazán tisz-
teletreméltó, hazautazik?

Ezen a detektívnek majdnem esdekli
tekintete előtt, az történt, ami még soha-
sem történt meg. „Standard Missel” elpi-
rult, egy férfi előtt és e percben tényleg,
mint egy fiatal kedves leány állt a detek-
tív előtt.

Még egy gyenge kísérletet tett, hogy
ellentájon.

— Mit szól majd pártfogoltam Mr.
Pretorius?

— Öt szárnyaim alá veszem!

A pénzárca.

Pál ezalatt nagyon kellemetlen negyed-
órát élt át.

A dicsőret, melylyel a főszereplő
elhalmozta, egyenes jelleműt nagyon bántá
és még sem merie Reddersen Tom barát-
jára való tekintetből elárulni, a tulajdon-
képpen felfedező nevét. Különben nemso-
kára észrevette, hogy főnöke nem csupán
azért jött, hogy dicsőretét kifejezze, hanem
valami más ok volt, idejövetele tulajdonké-
peni célja.

(Folyt. köv.)

Felolós szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Lapfőigazgató:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉ R. Veres Sándor

m. kir. opera volt tagja,
— mint művezető —

Gárdonyi Imre

igazgatója alatt ma és a
következő napokon —

előadást tart a sétateri kioszkban

a következő tagokkal:

? Iben-Ibed? V. Molnár Erzsi
Hossz Terka opera és operett
Magyarország legjobb énekesnője.

Veres Ernő
komikus.

Nádassy Ilonka
excentrique.

Várady Mariska
sansonette.

Veres S. és neje
opera és népdal
párdalozók.

Ernő és Vily
jux duettisták.

sz. 8235/1904.
tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a királyi kincstár végrehajtónak, Farkas Ábrahám végrehajtást szenvedő elleni 440 korona 24 fillér tökéltetés és járuléki iránti végrehajtási ügyben az árverést elrendelte a Kolozsvár vidéki kir. járásbírósa területén levő Magyar-Sárd közösgben fekvő és a magyar-sárd 60. számú tkjében fekvő végrehajtást szenvedő nevén álló 118/2. és 118/3. helyrajzszámú házastelekre 830 kor. becsértékben, mint ezenel megállapított kikiáltási árban és hogy a fennbb megjelölt ingatlan az 1904. évi szeptember hó 24-ik napján délelőtt 10 órakor Magyar-Sárd kösség előjáróságának hivatali helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%, a bálnapénzüll készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bálnapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt bemutatni.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.
Kolozsvárt, 1904. évi június hó 9-ik napján.

Szentkirályi,
kir. törvénysz. albiró.

8400 1-1

Kajszin és korai baraczk!

Szállítunk 5 kilós kosarakban
bérmentve bárhová!

Kajszin baraczk (5 kiló) 2 kor. 20 fillér.

Őszi „ 5 „ 5 „ — „
Nagyobb megrendelésnél árelőny!

3300 10-12

Megrendelhető:

Deutsch Zsiga és Társai

Szabadka, kelebiai és szabadkai csemege-
szőlő és gyümölcs — nagytermelőknél.

AZ ERDÉLYRÉSZI

MAGYAR JELZALOGHITELBANK RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

igazgatósága közhírré teszi, hogy az inté-
zetnél gyümölcsözölő elhelyezett — régi
és új — betétek után a kamatlatbat

f. évi augusztus hó 1-től
4%-ra

szállítja le; a **tőkekamatadót** azonban
az intézet ezután is a sajátjából fogja
fizetni.

Kolozsvárt, 1904. július 14.

Az IGAZGATÓSÁG.

A legjobb minőségű

és mindennemű

enni, befőzni és lekvárnak

0000 való 0000

GYÜMÖLCS

a legolcsóbb napi árban, utánvét
mellett, 5 klg-tól kezdve kapható:

Ifj. Galvács Lászlónál
KECSKEMÉTEN.

8331 29-30

Ujság
Kiadóvállalat

GOMBOS FERENCZ
Kolozsvár, Egyetem-utca 7.

ELSŐRANGU

„Lyceum“

Könyvnyomda

Az erdélyi részeken legjobb hírnév-
nek örvendő Lyceum-nyomdát négy
gyorsasajtóval és a legmodernebb igé-
nyeknek megfelelő betűanyaggal sze-
reltem fel, úgy, hogy a könyvnyomdai
munkák kiállítását tekintetben nemcsak
a helyi, hanem bármely fővárosi nyom-
dával szemben is kiállom a versenyt.

Videki megrendelések leg-
gyorsabban eszközöltetnek.

HADÜZENET

bármely versenyzőtől érkeznek is, leg-
kisebbségű gondot sem okozza annak a ke-
reskedőnek vagy iparosnak, aki verseny-
harcaztatásán részt vesz. Ennek azon-
ban lényeges feltétele, hogy üzleti ügyei-
nek lebonyolítására és ellátására a legmo-
dernebb segédeszközökkel rendelkezzen.

Íly fontos segédeszköz az írógép!

Kérje a

Smith Premier írógép

díjtalan és vételkényszer nélküli
bemutatását vagy küldessen árjegyzéket.

A Smith Premier írógép felülmúlhat-
lan kitűnő voltát legjobban igazolja
több mint negyedmillió géptulajdonos!

The Smith Premier Typewriter Co.

Budapest, VI., Andrássy-út 4.

Képvisele Erdély és a hozzá kapcsolt részek
számára:

Strasser Izidor Kolozsvár, Wesselyéni
Miklós-utca 22. sz. a.

Deák Ferencz-utca 12.

— szám alatt —

főder-féle házban

egy étterem

és melékhelyiségei

egy vagy több évre

Kiadó!

A feltételek iránt értekezhetni
lehet:

Gombos Ferencz

nyomdatulajdonosnál

Kolozsvárt, Egyetem-utca 7.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Államadósság, közkölcson.

	Pénz	Áru
Magyar aranyjárdék	—4%	118 50
„ kor. járdék	3 1/2	89 —
„ kor. járdék	—	97 15
Áll. köl. vaskapucélj. kr.	—3	82 —
1870. nyerevény kölcs. 100 frt	—	207 —
Horv.-Szlav. reg. kárt.-kötv. 4	—	101 50
M. földterhmnnt. kötv. 4	—	98 —
Horv.-Szlav. — 4	—	98 50
Tiszai és szeg. nyer. köl. 4	—	162 —
Horv.-Sz. jelz. föld. kötv. 5	—	101 —
Convertált adom. koronaj. 4	—	98 75
Egyes osztr. jár. papir. 4	—	99 75
„ — ezüst. 4	—	99 75
Osztr. aranyjárdék 4	—	118 50
„ koronajárdék 4	—	99 —
„ áll. sorsj. 1854. 3	—	185 —
„ 1860-ból 500 frt 4	—	182 —
„ 1860-ból 100 frt 4	—	182 —
„ 1864-ből 100 frt —	—	258 —
„ 1864-ből 150 frt —	—	258 —
Bos.-hercz. orsz. k. 1895. 4	—	95 70
„ vasuti 1898. 4 1/2	—	100 —
„ — 1902. 4 1/2	—	100 —
Budapest főv. kölcs. 4 1/2	—	96 —
Bdpest székes főv. kölcs. 4	—	96 —
Magyar Bega v. szab. köl. 4	—	97 —

Záloglevelek, elsőbbségek.

Belv. tkp. r. t. kor. ért. 4 1/2	100 50	101 50
Egyesült főv. tkptár 4 1/2	100 25	101 25
„ koroná ért. —	98 —	99 —
Kisbirt.-orsz. földh.-int. 34 év 5	102 25	103 25
„ 50 1/2 évre kor. ért. 5	102 25	103 25
„ 50 1/2 évre — 4 1/2	101 —	102 —
M. agr. és jbz. szőlőköt. 4	96 75	97 75
„ járdékköt. 4 1/2	101 25	102 25
„ zaloglev. k. 4 1/2	100 75	101 75
M. földhitel oszt. ért. 4 1/2	—	—
„ — 41 é. 4	98 50	99 50
„ kor. é. 50 évre 4	98 50	99 50
„ kor. é. 63 évre 4 1/2	83 10	89 10
„ szab. és talajjav. 4	98 20	99 20
Magy. jelzalog-hitelbank 4 1/2	100 —	101 —
„ ugyanaz 50 évre 4 1/2	100 —	101 —
„ — 4	98 —	99 —
„ 50 évre kor. é. 4	98 —	99 —
M. orsz. közp. t.p. 4 1/2	100 —	101 —
M. t.p. k. jelz. bankja 4 1/2	101 25	102 25
„ közs. kötv. 4	101 —	102 —
„ — 4	98 —	99 —
Pesti haz. tp. közs. k. 4 1/2	100 50	101 50
„ — kor. é. 4	98 50	99 50
Pesti m. keresk. bank 4 1/2	100 25	101 25
„ — kor. é. 4	98 25	99 25
„ közs. k. vizsf. 110 frt 4	107 —	108 —
„ — 105 k. 4	99 50	100 50
Adria tengerh. r. t. 4 1/2	100 —	101 —
Bpest-közüti v. t. 4	100 25	101 25
Bpest villamos v. vasut 4	96 50	97 50
Bpest-pécsi vasut 4	98 —	99 —
Kassa-oderb. 1889. ez. 4	111 —	113 —
„ — 1889. ar. 4	118 —	119 —

Bankok részvényei.

Angol-Oszt. bank 5%	279 —	281 —
Budapesti bankkegyesület 5	104 25	105 75
Első magyar iparbank 5	336 —	340 —
Fiumei hitelbank 5	136 —	138 —
Hazai bank részv.-társ. 5	210 —	212 —
Hermes m. ált. v.-ü r. t. 4	240 —	260 —
Horvát orsz. jelzalogbank 5	230 —	235 —
Magy. agrár- és jár.-b. rt. 4	450 —	460 —
Magy. általános hitelban: 5	752 —	752 50
Magy. jelz.-hit.-bank l. kib. 5	502 50	505 —
Magyar kereskedelmi r. t. 5	504 —	570 —
Magy. kir. sz. Osztálysorsj. 4	1790 —	1850 —
Magyar leszámítolóbank. 5	450 —	501 —
M.-tak.-p. közp. jelz. bankja 5	1050 —	1070 —
Osztrák hitelintézet 5	640 —	640 50
Osztrák-magyar bank 5	1615 —	1625 —
Pesti m. keresk. bank 5	2790 —	2810 —

Takarékpénztárak.

Bélvárosi tak.-pénzt. r. t. 5%	223 —	224 —
Budapest III. kerületi 5	—	—
Budapest-Erzsébetvárosi 5	—	—
Bud. tp. és orsz. zálogk. rt. 5	419 —	425 —
Egyesült Bpest fővárosi 5	2315 —	2325 —
Magy. ált. tak.-pénzt. rt. 5	565 —	570 —
Magyar orsz. központi 5	1600 —	1610 —
Pesti hazai első tak.-p. 5	21400 —	21500 —

Biztosító társaságok.

Bécsi biztosító társulat 5%	430 —	440 —
Bécsi élet- és jár.-bizt. társ. 5	645 —	655 —
Első m. ált. bizt.-társ. 5	8250 —	8350 —
Fonciére pesti bizt. int. 5%	242 —	244 —
Magy. jég- és vizsönt. rt. 5	320 —	325 —
„Nemzeti baleset bizt. rt. 5	240 —	250 —
Pannónia vizsönt. int. 5	2200 —	2300 —

Gőzmalmok.

Konkordia malom 180	190
Első budapesti malom. 1060	1080
Erzsébet malom. 430	435
Luiza malom. 220	230
Pesti henger malom. 800	820
Molnárak és sütők malma. 375	385
Pesti Viktória malom. 470	480

Különféle vállalatok.

Bp.-sztr.-lőrinc téglagyár rt. 300	315
Egyes. téglár- és cement gy. 5%	90 —
Esz.-magyarorsz. kőszénb. 5	226 —
F.-m. orsz. bánya és kohomű 5	545 —
Kőbányai gőztéglagy. rt. 940	980
Kőszénb. és téglagy. rt. 458	460
Rákosi téglagyár 136	137
Magyar aszfalt részv.-t. 5%	280 —
Magy. ált. kőszénb. rt. 149	144
Magy. keramiai-gyár rt. 5	540 —
Salgó-tarjani kőszénb. 5	540 —
Ujlaki téglár- és mészégető 312	317
Első m. gazd. gépgyár rt. 5	150 —
„Danubius“ m. hajógy. rt. 5	172 —
Ganz és társa v.-ö. r. t. 3100	3175

Mai záró árfolyam

Pénz	Áru
279	281
104 25	105 75
336	340
136	138
210	212
240	260
230	235
450	460
752	752 50
502 50	505
504	570
1790	1850
450	501
1050	1070
640	640 50
1615	1625
2790	2810

Mai záró árfolyam

Pénz	Áru
223	224
—	—
—	—
419	425
2315	2325
565	570
1600	1610
21400	21500

Mai záró árfolyam

Pénz	Áru
430	440
645	655
8250	8350
242	244
320	325
240	250
2200	2300

Mai záró árfolyam

Pénz	Áru
205	215
492 50	495
350	360
195	200
503	508
—	—
2700	2800
630	650
30	310
36	375
310	315
205	215
600	—
2350	2400
475	495
500	510
2800	2700
975	1000
215	225
275	285
1540	1580
345	348
289	292
560	565
518	538
476	478
572	573
350	360
330	330 50
175	185
82	83
855	865
378	388
404	406
640	640 50

Sorsjegyek.

Bazilika sorsjegy 19 50	21 50
„ osztr. felülbély. 51	525
Bécs. ny.-k 1874-b. 210	165
Budavári sorsj. 155	170
„ osztr. felülbély. 160	11
„ Jó szív“ egyes. sorsjegy. 1	11
„ osztr. felülbély. 10	29
Magy. vörös-kereszt 27	31
„ o. felülb. 29	42
Olasz vörös-kereszt 42	44
„ o. felülb. 45	47
Osztr. vörös-kereszt 54	56
Osztrák hitelintézet sorsj. 465	475
Pálffy-sorsjegy 160	170

Pénznekem és váltók.

Arany. magy. v. o. vert 11 35	11 43
Ném. b. bankj. (100 mrk.) 117 30	117 60
Francozia bj. (100 frank) 95	95 30
Olasz bankj. (100 líra) 95 10	95 40
Papirrubel darabonként 2 53	2 54
Váltók London, 10 font st. 239 55	239 85
„ német bankp. 100. m. 117 32	117 62

Angol footballok és gummi-hólyagok, lábszár-védők.

TENNIS-felszerelések!

Lawn-Tennis teljes felszerelések 80 k.-tól feljebb.

Lawn-Tennis Raketek a világhírű bostoni Wright and Dison cégétől „The Star“, „The Hub“, „The Longwood“, „The Park“, „The Champion“, „The Surprise“ darabonként 6 koronától 40 koronáig minden súlyban.

Raket préslek 1, 2 és 4 rakethez.
Raket tokok vitorlavászonból és vízmentes Gummi szövetből 2 kor. 50 fillértől 8 koronáig.

Raket állványok egyszerű és fényezett kivitelben.
Raket conserváló olaj és lack.

Gummi-hólyag és sa-
lag raket nyélre.
Tennis-hálók kender-
szinegből — kátránnyal
vízmentesítve, a leggye-
szerűbből a legjobb kivi-
telig, úgyiszentén feszítő-
sodronnyal.

Hálószerítő oszlopok
és feszítő kötele